

La Nació

Setmanari adherit a la "Unió Catalanista"

Redacció i Administració: CANUDA, 14, Pral.

Les dates esclavitzadores

Les gestes que entranyen un suprem esforç, una coratjosa lluita encaminada a rebutjar les imposicions exòtiques que a la manera d'ésser, a l'existència i a la vida tota d'un poble els estats tiranitzadors hi realitzen, sempre, a través dels temps, seràn considerades, pels homes que siguin vers aimadors de totes les lliberacions, com a gestes dignes i lluites nobilíssimes que denoten el tremp i el braó d'aquells homes que, al rebel·lar-se contra l'invasió subjugadora que a la seva terra s'ha pretès portar-hi a terme, han complert amb el llur deure de patricis, d'hombres que rebutgen les iniquitats a la seva patria dirigides i, per a evitar el triomf de l'acció invasora, no vacil·len en sacrificar la propia vida, oposant-se a que sigui un fet el cruel despotisme que tanquen dintre seu les accions de conquesta que els estats invasors s'emprenen.

L'invasió d'un poble representa, sempre, l'afany de descaracterització nacional que domina als poders dels estats dominadors. És per això que els pobles que deuen la llur existència a son propi esforç i, per tant, tenen noció i consciència de la seva vida, n'estàn gelosos de la seva personalitat i no's resignen, per res ni per ningú, a contemplar estoicament com desapareix i s'enruna tot el cúmul de qualitats socials que ha fet conuiu, nacionalment, a una munió immensa d'homes que, apart les petites discrepàncies i divisions, tots eren uns, amb idèntics costums i sentiments homogenis.

Els grans estats dominadors no s'hi deturen pas davant d'un petit poble que, al sol esguard del dominador, mostra tota la seva grandesa de sentiments i, estretament agermanats els seus homes, a la brega acudeixen i a la defensa de la seva llibertat col·lectiva es llancen. No la volen comprendre, els despòtics poders dels estats usurpadors de pobles, l'obra perversa que realitzen i an aquesta realització s'abandonen sense voler veure que la seva acció, atentatòria a les llibertats dels pobles naturals, deixa un rastre de violències, un seguit d'antagonismes que, potser, l'acció

del temps farà desaparèixer, però que, així i tot, no tindrà prou virtualitat per a convertir aquelles violències i antagonismes en sentiments germanívolament amorosos entre els invasors i els invadits.

El fet d'un poble que virilment s'aixeca davant d'un estat opressor per a fer prevaler l'afirmació de la seva existència, és un cas exemplar de voluntat nacional. La transcendència del fet que aquell poble porta a terme, no quedarà pas localitzada en les fites del mateix poble, sinó que — no pas pel fet de la seva resistència, però si pel fet de la seva consciència — adquirirà un valor plenament universal que li donarà dret, tant si triomfa com si és vençut, a intervenir espiritualment i d'una manera ben directa, en totes aquelles qüestions que al món se susciten i vagin encaminades a l'afirmació plena, total i absoluta de les llibertats humanes, ja sigui en l'ordre individual com col·lectiu.

Els estats anorreadors dels atributs peculiars de les petites nacions, és amb cert menyspreu que's miren les accions per aquestes realitzades. I és així, perquè aquells estats no la condensen ni la concentren la vida i l'espiritualitat dels pobles que tenen sotsmesos, ja que, a tot el més que arriben, és a relligar una sèrie d'interessos materials que ben poca importància tenen i més poca cosa representen, davant les amoroses i delicades sentimentalitats que brollen espontàniament de l'ànima dels pobles que, venturosament, veuen florir les seves iniciatives i desenrotllar les seves necessitats sense el feixuc pes dels poders arbitraris que interposen traves i obstacles a ço que és el normal desplegament de la vida de les nacions.

Els que som nacionalistes perquè en el nostre ideal hi resumim totes les aspiracions humanament lliberadores que'ls pobles dintre el seu esperit sentin remoure, no és d'ara que manifestem la nostra oposició a les tiràniques accions anul·ladores de l'existir dels pobles, ni és pas ara, solament, que ens hem de plànyer que arreu de la Terra hi hagi pobles

oprimits i nacions naturals que, completament descaracteritzades, han de viure sotsmeses a un règim que no'ls permet ésser àrbitres de les seves accions i directores dels propis destins.

Aquesta planyença nostra, certament que no és una actitud oportunista i circumstancial, puix que la duem arrapada a l'ànima i l'exterioritzem cada volta que, degut a les nostres actuacions, hem de dirigir l'esguard per tots els indrets del món i encarar-nos amb les brutals realitats que la seva organització empara. Més, ens trobem, avui, en una data històricament nostra i hem de rememorar els fets que, a la nostra consciència, aquesta data ens evoca. Per tant, remembrem aquells fets; planyem-nos del nostre present i pensem que totes les nacions naturals han de veure triomfar la seva ideologia nacional, que és representació de la seva afirmació com a poble, si tenen cura en conresar i conservar les particulars característiques i modalitats que han de donar-los fortitut i voluntat col·lectives.

A la nostra Catalunya, la data de l'onze de setembre de 1714 representa la pèrdua definitiva de les llibertats catalanes i l'anul·lament absolut de la nostra personalitat com a poble constituït... Quin és el poble esclavitzat que no té la seva data tristament esclavitzadora?

Recordem-nos, ara, del que ha succeït darrerament a Bèlgica, aquesta noble i heròica nació que ha vist desenrotllar en el seu territori l'acció invasora d'un cobdiciós i ferri estat, i al dedicar a ella les nostres més exquisides afectuositats, dediquem-les, també, a tots els pobles que, al veure's atropellats, han fet inoïts esforços per a fer prevaler la seva existència col·lectiva.

Les dates esclavitzadores no pertanyen pas solament al poble que, per tenir-les escrites en la seva història, les commemora. I no hi pertanyen, perquè l'ofegament, per la força, d'un nucli nacional, representa una tirania que no la sofreix pas un sol poble, sinó que la sofreix, perquè en una part d'ella es realitza, tota l'humanitat que, adaladerament, per la llibertat lluita i amb la llibertat somnia

El nostre "remember"

A l'marcar el calendari la data onze de setembre, evoca nostra pensa aquella data luctuosa, a l'ensem que de glòria, en la qual Catalunya, malgrat sos esforços, vegé caure sa llibertat sota les despòtiques urpes de la tirania. Homes de llibertat, ens plauen, ara i sempre, les gestes de revolta; per això avui rendim el just tribut a la memòria d'aquells homes que, en el moment dissortit de nostra Catalunya, que visqueren, per amor a ella sacrificaren llur vida en defensa de ses llibertats.

Però si que també cal dir que aquella lluita, per a nosaltres, nacionalistes, no té altre valor que el d'un gest pòstum de l'agònica Catalunya d'aleshores, d'aquella Catalunya desnacionalitzada pels mateixos catalans a l'admetre en llur sobirania nacional l'intromissió de poders a ella estranys, i de la qual nosaltres no'ns en sentim continuadors ni hereus.

Enamorats de la vida, fretuosos de fruir amb integral sobirania de sa plenitud, volem i sentim dintre nostre, una Catalunya forta, una Catalunya humana, una Catalunya plena, servadora sempre de la justícia i de la civilització, tal com fou al món aquella Catalunya que la feblesa nacional de sos fills deixava morir, morint, en la luctuosa data de l'onze de setembre de 1714.

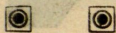
Ens plau la revolta quan ella, funció normal d'un còs nacional organitzat, és determinada per la fortitut, per l'unànim col·lectiu voler, que, vivint la plena sobirania nacional, romp la fórmula, pura fórmula, que la fa aparèixer davant del món com a còs mort, quan en la veritable realitat és pletòric de vida.

No som cantors de la Catalunya decadent; per això, malgrat ésser revolucionaris sempre, no'ns sentim corpesos davant dels gestes èpics de nostres avant-passats, perquè ells, malgrat l'heroisme i l'amor a la llibertat patria que entranyen, no forer: altra cosa que les espasmòdiques convulsions d'un còs anèmic, d'una anormal consciència nacional. Ells confiaren a la força el dret que per desviació de llur consciència catalana havien abdicat, i foren vençuts; nosaltres volem reconquerir el dret, volem que amb justícia podem dir que som catalans, que en totes les manifestacions de nostra vida ens conduim com a vers fills de la patria, i volem, també, que aquest dret, que no és altra cosa que la possessió d'una definida i justa consciència nacional, el posseïxi, arrapat fortament en son ésser, la totalitat de la nostra Catalunya, que llavors sí que, per ell sol, si posem la força al servei del dret, el triomf serà nostre.

Al recordar les passades gestes, més que enlluernar-nos les gestes heròiques, l'extern, deu captivar-nos l'estudi de les causes que les determinaren, i si així ho fem, obtindrem la convicció absoluta, sentirem la fretura de treballar, en cada instant i a cada moment, per la reconstrucció de nostra Catalunya, de treballar fermament per a la formació del que'ns manca per al triomf, ajudant tots a la formació d'una vera consciència en nostre

poble i forjant en les fornals de l'estudi i del treball la Catalunya futura, la que viurà en el món com a tal, patria orfa de tota tirania, emparadora de tota llibertat, creadora de tot avenç i progrés, i d'una consciència tant humana, que amb orgull podrà dir-se escola de ciutadans i breçol d'homes lliures.

FRANCESC X. CASAS I BRIZ

VERGONYA!...

HAN passat dos segles des de que Catalunya siguié violentament desposseïda dels seus darrers privilegis. Dues centúries de centralisme i de manca de llibertat com si la gènesi de la nostra raça siguiés covada per la feblesa més depriment...

No hem d'analitzar els fets que precediren a la nostra *debàcle*, cercant justificatiu a la caiguda, ni excusar la manca d'energia patriòtica als descendents d'aquells homes heroïcs: hem d'encarar-nos amb la realitat actual per punyent que sigui i treure'n la conseqüència de nostre absolut fracàs respecte les justes aspiracions que anhelem. Tinguem al menys la sinceritat de confessar-ho. Catalans: vergonya i vergonya!... Vergonya pels nostres avis, vergonya per nostres pares i, per nosaltres, vergonya si no sabem restituir la sobirania nacional de Catalunya.

Dos segles han passat!... Oblidem-los, però tinguem present les ensenyances que se'n deriven.

Recomencem la lluita. Fem-nos càrrec que aquest llarg període ha sigut de reorganització i enfortiment de les forces catalanes i amb el front serè, l'esperit lliure de prejudicis i el còs inflammat d'òptimes esperances, disposem-nos per gaudir de tot el que's mereix la Patria.

Conresem el nostre esperit i amarem-lo d'una gran fortitut patriòtica. No volgum que'ls nostres fills puguin mai dir-nos: Vergonya, vergonya pels qui no sapigueren rehabilitar, amb les llurs febleses i desviaments desnacionalitzadors, la personalitat catalana.

H. NADAL I MALLOL

MIGRANYA,
DOLORS NEURALGICS,
FEBRES, Etc.

ES CUREN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i Cia.,
J. SEGALÀ

Al detall: En totes les farmàcies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cént.

Anàlisi de l'estat actual de l'ànima catalana

SÓN cendres ja els dos segles transcorreguts d'ençà que l'arbitrarietat es féu propietària del territori que abarca Catalunya. Aquelles cendres escampades arreu de la Patria, han servit per enrobustir el nostre esperit i fer granar la llavor que ha fet sorgir ufanosament les noves plantes carregades d'ideals sacrosants, d'ideals de tornar a posseir íntegra la nacionalitat, aquella nacionalitat forjada pels nostres avant-passats amb costosos sacrificis i que tingué de sucumbir al fi, no per voluntat pròpia, sinó per l'enveja i l'absolutisme d'un rei per nosaltres d'ingrata recordança.

La personalitat de Catalunya ha estat endormiscada tot aquest temps i escassos fills d'ella s'han recordat de la sagrada obligació que'ls imposa el record de les llibertats perdudes.

En l'estat en que's troba l'ànima nacional catalana, no és possible, de cop i volta, fer entendre al nostre poble la veritable situació espiritual de la patria. Se li ha d'inculcar de mica en mica fins a lograr convènce'l, talment com si amb un compte-gotes s'anés omplint, d'aigua, un vas. No hi fa res que al principi dongui minsos resultats; no hi fa res que se sigui escoltat amb menyspreu. Ja es veurà com anirà engroixint la massa dels convençuts, de la mateixa manera que's veuria el vas omplert per la conseqüència del compte-gotes. Anem caminant pel camí del sacrifici, avancem sempre apartant a les vores del camí els obstacles que els mals intencionats ens posaran; despreciam les bebes; no ens fixem en els insults i sols anem de dret a l'ideal salvador de la Patria. Els dies venturosos potser no els disfrutarem nosaltres. No hi fa res. Havent sembrat la llavor, ja hi haurà qui farà una esplèndida collita. Per què 'ls nostres avant-passats defensaven la terra? Doncs, perquè els venidors fills poguessin heretar íntegra la nacionalitat. Si és així, per què, nosaltres, no hem de treballar per què els nostres successors disfrutin d'ella? Si les circumstàncies es precipitessin de manera que l'esperit català després sobtadament, influit per imprevist motiu, aleshores no hi ha dupte que veuríem nostres esforços coronats per l'èxit, l'èxit més encisador que hagin somiat els pobles que volen viure: la llibertat!

Tots els pensaments que, ara, ens fem de llibertat, només podran servir per aminorar el dolor que patim i consolar-nos en la nostra dissort. L'estat actual de l'ànima del nostre poble, està massa endormiscada per pensar en realitzacions d'efectiu caràcter nacionalista i és menester anar-lo preparant fent-li estimar la terra que l'aguanta i li dona vida. Una vegada conseguit això, n'esdevindrà, forçosament, l'esplèndida efectivitat de les virtuts lliberatrius de les nostres ideologies.

D. CARROVE I VIOLA

GUAITA

Avui, onze de setembre, ens venen a la memòria tota una munió de fets que l'Historia ens conta, d'accions realitzades per nostres avant-passats en les seves lluites amb el centralisme.

En l'Historia mateixa, emprò, hi trobem dues accions contraposades: la dels patriotes fins a oferir la pròpia vida per la llibertat col·lectiva i la dels que no podent anul·lar l'acció dels bons patriotes, servien d'espies a l'enemic i àdhuc dels anomenats indiferents, que si no feien d'espies era per temença d'ésser descoberts i no pas per amor a la Patria, car els indiferents en absolut mai han existit, puix son només que gent acovardida, mancats de valor per a exposar les idees que interiorment viuen, i que, en general, són ultra-conservadores, tiràniques.

En el procés de la pèrdua de nostres llibertats col·lectives, hi han pàgines gloriosíssimes, a quals herois mai honorarem abastament; emprò cal saber que hi han altres pàgines que demostren el grau de corrupció social i política que als darrers del segle XVII i començos del segle XVIII se patia a Catalunya. Els consells del comte-duc d'Olivares havien sigut posats en pràctica; s'havien franquejat les portes de l'espiritualitat de Catalunya als saions que havien de flagellar-la; havien admès en el seu si a idealitats oposades, tot el que havia forçosament d'establir un fort corrent desnacionalitzador, d'atenuació de catalanitat, d'acceptació d'ideologies centralitzadores; de familiaritzar-se amb els mateixos representants del centralisme, sentir-se cortisans, admiradors dels orípells majestàtics que engrapen i ofeguen les espiritualitats que poden, i que saben enlluernar amb concessions d'ordre material, que en realitat són no res més que la metal·lització dels batecs patriòtics dels propensos a abandonar les més grans ideologies.

Clarament l'Historia ens diu, que aleshores si Catalunya perdé la seva llibertat no fou pel poder de l'enemic, sinó per la pròpia feblesa; pel cortisanisme de molts vers la monarquia de Felip V, per l'indiferentisme, pel conservadurisme de molts altres, que'ls plavia viure en bones relacions amb els que creien posseïdors d'una major força material. Certament hi hem d'aprendre que els catalans d'avui, si han millorat, poc avantatge porten als de 1714, car si bé tenim un estol de bons patriotes disposats al sacrifici per la Patria, tenim a Catalunya un veritable exèrcit de disposats a vinciar-se, a rendir-se, davant qualsevol majestat i fins capaços de delatar una acció que's preparés encaminada a una integral lliberació.

En 1714, la desnacionalització era un fet

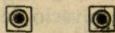
ja abans de la lluita, com la desnacionalització i descatalanització és un fet avui.

Per això, analitzant serenament aquells fets històrics, admirem l'heroisme dels catalans que amb En Rafel Casanova morien per la llibertat de Catalunya, malgrat constar-los les traïcions que aquí mateix patirien, i, a l'entès, fem recordança dels mals patriotes que amb llur social desmoralització contribuïren a l'engrillonament de la Patria.

No foren Felip V i el comte-duc d'Olivares els que feren sucumbir el nostre poble, sinó els desnacionalitzats, els descatalanitzats.

Al portar, avui, la corona a l'estatua de l'immortal conseller, fermissim patriota, no devem oblidar, que, en major quantitat que en 1640 i 1714, estem avui encerclats de comtes de Santa Coloma i Berenguers Ollers, capaços de vendre's a qualsevol preu la llibertat de la nostra col·lectivitat.

Renacionalitzem-nos, catalanitzem-nos socialment, col·lectivament, i aquesta serà la millor ofrena que oferir podem als que vessaren fins la darrera gota de la pròpia sang en defensa de les llibertats de nostra Catalunya.—F.

Tenim motius

FORA negar la realitat no voler regonèixer que ja ha passat aquella època en que ésser catalanista volia dir, només, ésser partidari de la reconstitució, en els temps presents, d'una Catalunya on els catalans, com de dret ens pertoca, fossim àrbitres de nosaltres mateixos. Ja ha passat aquella època i han passat, també, aquells temps en que era possible que'ls catalanistes ens desentenguéssim dels problemes humans que furguen en el cor dels pobles i que aquí, a Catalunya, han sigut la causa de que les classes humils de la societat s'apartessin del nostre moviment deslliurador.

Avui, ara, el nacionalisme català que ja ha pres carta de naturalesa entre els moviments

deslliuradors d'homes i pobles que en tot el món bateguen, sense ànim de prejutjar cap determinació ulterior que el nostre poble, constituït a base del criteri nacionalista, pugui pendre, tenia el deure inel·ludible de determinar i concretar cap on decantarà la seva constitució nacional quan la nostra llibertat sigui un fet.

Es per això que la nostra «Unió Catalana», que sempre ha anat marcant i puntuant les evolucions ideològiques que Catalunya, per viure d'acord amb les modalitats socials més modernes i avançades, forçosament ha de seguir, té ben sentat el seu criteri respecte les realitats socials que no's poden ocultar ni fer veure que no existeixen, per això mateix: perquè són realitats socials. I realitats socials, ademés, que entranyen un seguit de candents lluites amb vessaments de sang i pèrdua de vides.

No la volem veure, no, l'Humanitat sofrint una vida penosa i miserable; la volem veure, si, agermanada amorosament sense rancúnies ni tiranies d'uns homes damunt d'uns altres.

Som i serem sempre afirmatius i optimistes i, per tant, considerem allunyats del costat nostre an aquells nuclis socials que sols encomanin als homes idees negatives i conceptes pessimistes del viure.

Ens declarem absolutament divorciats dels poders tiranitzadors de la societat i de tot el seu bagatge d'embrutiments i iniquitats i aspirem a la substitució dels règims injustos per règims amplament humans, emparadors, només, de les virtuts socials que, estimulants la consciència dels individus per al bé, ensenyi a anatematitzar totes les anormalitats que violenten el curs de la vida i impossibiliten la instauració d'un etern regnat de germanor social on no hi tinguin estada ni les depravades generacions dels homes, fruit gairebé sempre de l'esclavatge a que'l règim capitalista els condemna, ni tampoc les cruents penalitats legalitzades en els còdics que regeixen la vida tota dels pobles.

Els dolors socials que'ls homes pateixen els hem d'arrancar de l'ànima de la Patria nostra perquè ells contradiuen el concepte amorós que de la Patria ens hem format. No'n fariem pas gran cosa d'una Catalunya políticament constituïda si en ella les injustícies socials havien de regular tots els seus actes i decisions. Volem, nosaltres, una Patria amorosa que'ls homes la vulguin i la estimin i sentin necessitat de posseir-la; volem que tots els seus organismes siguin totalment humanitzats i les accions perverses estiguin postergades.

Es així com volem la Patria i és d'aquesta manera que nosaltres l'obirem. Però per a que d'aquesta faïça arribi a ésser, era i és de necessitat que el nostre nacionalisme anés revestit d'una profunda humanització que, en el període d'iniciament, com és natural, no posseïa. Avui que l'hem humanitzat l'idealisme nostre, podem joiosament entreveure l'avenir rialler i triomfal que el nostre nacionalisme assolirà. I és que, per assolir aquest avenir, una infinitat de motius de caràcter social i humà, s'han posat de la nostra banda.

JULI CABALLÉ

Tallers Gràfics

Josep Sabadell & C.^a

Stat. en Cta.

Obres de text = Revistes = Periòdics
Fascicles = Catàlegs = Circulars = Factures = Talonaris = Memoràndums = Esqueles mortuòries = Targetes i tota mena de treballs comercials

Casa especial per a Carnets = Calendaris i Etiquetes en relleu

Mostruaris de totes menes i Llibres ratllats Relligats de luxe i econòmics

Mallorca, 257 bis-BARCELONA

TELEFON 7210

DE CATALANISME

MALGRAT l'inconciència dels catalans, i àdhuc la tergiversació del dret humà —i, per tant, de les patries naturals— a Catalunya s'hi determinen en certs moments unes accions socials trasbalsadores i amb un aspecte catalaníssim que 'ns apar, de vegades, que assistim a l'esplendorós ressorgiment de l'ànima nacional catalana.

Nosaltres, els que tenim consciència del nostre ésser col·lectiu, enduts pel propi voler i neguitosa fretura, sense reparar en la fortitut i efectivitat dels esdeveniments i malgrat nostres maliances, els concedim una valor nacional biològica de la qual, disortadament, n'estàn mancats. Tant és així, que fins hi ha gué un dia que arribàrem a creure que venturosament tots els fills de la Patria tindriem un mateix neguit, un mateix voler, un sol pensament: la llibertat de Catalunya. Això és el que, d'una manera gairebé general, hem pensat, perquè l'il·lusió ens és més plaenta que'ls resultats de l'estudi i anàlisi dels fets i sos efectes nacionalistes.

Per poc que'ns hi deturèssim a contemplar l'evolució dels moviments socials de Catalunya, veuríem, i amb dolor, com no tenen altra valor que la de manifestar-nos la continuïtat de l'ésser nacional de Catalunya sota l'actual morbosa realitat de la Patria. Les actituds catalaníssimes que'ns han sobtat, i són estades per uns dies nostra joia, passen fugitives sense deixar rastre. La Patria no s'és esmenada: segueix estrafeta i maltractada; romàn en l'enervadador indiferentisme estúpid, mancada d'instint nacional, de consciència humana; caiguda en l'egoisme i en el vici, va camí de la mort definitiva, sense que això ho obirin els puerils enganyats per les accidentalitats artificioses dels moments populars. I, així, n'hi han molts, que's creuen que avancen pel camí de la llibertat. Sostenen l'equívoc i creuen que'ls nostres adversaris només se troben a l'enlla de l'Ebre, arrencats sota els poders detentadors de les nostres llibertats nacionals. Més, l'enemic més greu, catalans, l'enemic més temible per Catalunya, està entremig de nosaltres mateixos, amb sa dissimulada manca de consciència i d'humana idealitat.

Jo voldria, amics de la Unió Catalanista, esperar-vos amb mes paraules per tal que, valent-nos de totes les armes socials nobles, lluitéssim fins anorrear semblants enemics bó i trencant la duplicitat personal amb que s'acuiracen i esquincant tots aquets mots sense valor —puix els oposen al ben servir a la Patria— tals com són: l'interès creat, el deure als fills, la prudència, l'oportunisme, la contemporització... tòpics amb els quals, els mancats de virtualitat, hi envolcallen llurs renunciaments fets al compliment de sos deures envers la Patria.

El jorn que l'home català, l'home que té a Catalunya els seus amors i els seus cabals, de bon grat o coaccionat per l'acció nivelladora de l'avenç de la democràcia, respongui al deure contret amb la Patria, aleshores serà quan aquesta es trobarà en el recte camí de sa total lliberació. Avui, n'és molt lluny, malgrat les actituds violentes, les manifestacions i solidaritats, perquè encara no hi ha ningú, o quasi be ningú, que, en tots els instants de la vida, compleixi com a ciutadà d'una Catalunya lliberada espiritualment; perquè encara no hem arribat a capir ben bé ço que vol dir patria i deure patriòtic; i, perquè són molts els qui, bo i dient-se nacionalistes, en la pràctica creuen que la Patria fineix on termina la propia gaubança.

I, així, podem constatar que, mentre per malferir a Catalunya s'amenaça la riquesa de la Patria, que malgrat ésser producte de l'esforç de molts, és utilitat d'uns quants, l'industrial, el fabricant, qui detenta els cabals a la

comunitat catalana, aïça, en la façana de son palau, la bandera barrada i, amb els punys closos, es revolta irat i crida enfollit, en defensa de la integral autonomia de Catalunya. Nogensmenys, més tard, passat el perill, vençut o vencedor, no es recorda gens ni poc de la malhaurada Catalunya i, àdhuc li nega el petit dòbol que, com almoïna se li demana, pel sosteniment d'una escola on poder satisfer les necessitats espirituals de l'individu català mancat de mitjans.

I això, encara no és tot. Pitjor és quan posa preu a la dignitat de la Patria, en nom de la mateixa Catalunya, que, ell, creu vinculades en els seus cabals. Alguna vegada l'obrer fatigat, extenuat, se li revolta, en nom del dret a la vida, cansat de pidolar-li, endebades, quelcom que li faci la vida més lleugera, més plaenta; quelcom del que li renda amb son treball, una petita percepció de sos acumulaments o de ço que esbargeix entre'l vici i el joc. I la resposta de l'industrial, del fabricant, que amb sos acumulaments que no ha fet ell sol, sinó amb ajuda de la societat, la resposta de l'industrial o del fabricant devingut perfecte ciutadà de l'imperi en runes. És sempre la mateixa: la força de la «guardia civil» per a sotmetre l'obrer de nou al jou de la misèria i de la ignorància que ell explota, bo i motejant-lo de borb i enemic de Catalunya, perquè ha gosat, en nom de les seves necessitats, dur el neguit en son viure placèvol i alegre fins a la follia i trasbalsar-li el negoci que, pel cap més baix, creu la salvació de la Patria.

Així, també, els botiguers que, per dir-se regionalistes i assistir a totes les manifestacions catalanes i votar als candidats de la «Lliga» aquesta entitat s'envaneix d'haver-los guanyat per a la Patria, li fan continuats manaments, la neguen més vegades que Pere no mentí el Galileu tot just obiren la llum del diner en mans d'un comprador de llunyes terres vingut. Ademés, car no en tenen prou amb això, enlletgeixen Barcelona, li estrafàn son bell caràcter, penjant, al damunt dels portals de les botigues, un gran rètol en castellà, per complaure a la gent de fóra, maldament siga en menyspreu de la nostra llengua i un escarni a Catalunya, i, això, és el de menys encara. Cal sentir-los quan la seva dependència pugna per son millorament econòmic, o per cosa tan justíssima com és el plegar a les vuit del vespre —car té necessitat d'esplai o d'estudi o d'ambdues coses— allavors el bon burgès botiguer, se manifesta el més contrari a les reivindicacions de la patria catalana. Sols té un amor: la força pública. Sols veu un enemic: el dependent, atentador de sa tranquil·litat en l'acumulament injust, egoista i tres voltes anti-nacionalista.

Així, també, tants i tants altres n'hi ha que, en la vida de treball i àdhuc en el íntim gaudir i viure familiar, desmenteixen el que afirmat havien, alentorn d'una taula de cafè, platicant amb companys nacionalistes, llurs amors patris, llurs neguits de llibertat, llurs intransigències catalanistes.

Mentre tota aquesta mascarada pugui impunement dir-se catalanista i parlar en nom de la Patria quan els convingui; mentre els veritables nacionalistes, els que tot ho sacrifiquem en profit de Catalunya, no els posem a rotlle, tractant-los com enemics que són i usant de les armes socials, del boicot i demés, que sien menester, la Patria restarà en perill i, endebades ens esforçarem per assolir el triomf.

No devem odiar-los, car són de la Patria fills preuats, si bé caiguts en greu dampnatge, emperò, si que devem obligar-los, per tots els mitjans, a que compleixin com a catalans, majorment si es diuen catalanistes. Puix, ja és arribada l'hora de que, per la salut de Cata-

lunya, per la salvació i triomf de la Patria, tingui fi tanta mentida, tant d'engany que malmet les més humanes i justes ideologies i detenta fortituts als lluitadors i drets a la Patria.

El nacionalisme en general, i majorment el de l'U. C., que és veritat, consciència, fortitut i bondat, si és cert que fretura la llibertat, la dignitat i la gaubança de Catalunya, no pot tolerar, ni deïu, els mercaders de Catalunya; no pot admetre, ni deïu, la duplicitat personal, per immoral i enganyosa; per ésser resclosa als nostres dalers d'efectiva deslliurança. Cal exigir que es precisi. O sempre avinguts a la sotsmissió de Catalunya o sempre irreductibles a l'acció que l'ha de fer mestressa de les seves activitats; qui contemporitza amb un i altre extrem d'aquest dilema, és traïdor a Catalunya i com a tal devem tractar-lo.

Davant per davant de l'interès del capital català, hi han els patiments dels fills de Catalunya. El deure nacionalista del capitalista català, és apaïvegar aquests patiments fins allà on pugui, —així demostrarà catalanitat i humanisme, això és: ver amor a Catalunya.

Davant per davant de l'interès material del botiguer català, hi ha la dignitat de Catalunya i son bon nom, i el deure inel·ludible del botiguer catalanista, és, apart d'atendre al millorament econòmic, físic i intel·lectual de la seva dependència, el tractar sense frau ni engany a sos compradors. I aquests compradors per més que sien nascuts al ronyó de Castella, quedaràn molt més satisfets si la qualitat i quantitat del gènere correspon al preu que li'n llevin, tot i tenint el rètol redactat en català, que no pas se tingui el rètol en castellà i s'abusi de sa desconexença de la valor de ço que adquireixen. Fent ço que dic primer, és honrar-los com cal, i aquest hoste foraster de Catalunya, per tal motiu, sabrà que, als peus del Pirineu i vora la mar llatina, hi viu un poble fort, una patria irredemta, una nació definida i digna de les llibertats que fretura: Catalunya. —Altrament, continuaran tenint-nos per una «regió» més de l'estat espanyol, poblada de jueus dignes de tots els esclavitzaments.

El nostre catalanisme ha d'ésser una força nacionalitzadora i socialista, que contraresti els desviaments dels que sota els seus apel·laments de catalanistes, hi amaguen sa inconsciència i sa tergiversació del dret humà. I això, a voltes, sense donar-se'n compte ells mateixos. El nostre catalanisme és humà i és bo, per quan, ço que fretura i ço pel qual s'esforça, és l'assoliment de la gaubança de tota la col·lectivitat catalana. El nostre nacionalisme és honrat i just, car persegueix la dignificació de Catalunya fins a obtenir per ella tots els respectes i tots els mereixements. Per tal motiu, hem de trencar les rescloses que deturin el benestar de les gents de nostra terra i hem d'afirmar, en tot lloc i a tota hora, Catalunya, tal com la tenim afirmada en nostra consciència nacionalista. I no hem de descuidar-nos, ni un moment tantsols, d'esforçar-nos perquè sien més plaentes, a Catalunya, les hores de la vida, tal com les exigeix nostra consciència socialista.

Aquesta deïu haver d'ésser la nostra acció catalanista, veritablement catalanista. Acció de justícia i de bondat, d'amor i de dignitat. Si no és així, endebades és lluitar per assolir ço que per a Catalunya cobegem. I, si altrament al meu sentir —que és el sentir, crec jo, dels vers adeptes a les noves orientacions de la Unió Catalanista— s'arribés a triomfar fins al màxim que's pot triomfar en catalanisme, el tal triomf no significaria la vera, la real llibertat de Catalunya. A nosaltres, ens tocaria estar en peu de guerra, en lluita obstinada, allavors com ara. —P. OLIVER I DOMENGE.

Del món del treball

Qüestió de procediments

SEMPRE he considerat l'actuació dels nostres sindicats obrers fonamentalment errada. Sempre he considerat escassa o nul·la l'educació societatària del nostre obrer. Vui creure que l'una cosa i l'altra són filles del nostre temperament, poc amic del mètode de la continuïtat i que només se manifesta pel sentiment i per l'impuls provocat pel sentiment. I així no és possible ni una educació societatària ni una actuació encertada.

Els nostres sindicats de treballadors oscil·len sempre entre dos períodes: actiu i passiu. L'actiu té una curta durada que sembla una llarga epilepsia; el passiu dura, en molts casos, anys i anys. Per què, això? Perquè no pot ésser d'altra manera.

Es precis conèixer el procés seguit per alguns sindicats. Primer període: Constitució d'una comissió organitzadora; propaganda societatària a base de demandes concretes i immediates a la burgesia de l'ofici o indústria corresponent. Segon període: Formació del sindicat; ràpida creixença o *inflament* del mateix, fins a ésser integrat per un 70 % d'afiliats dels obrers del ram o ofici; organització primitiva i rudimentària interior; pagament d'una quota setmanal. Tercer període: Estudi d'unes clàusules de reforma d'horaris i jornals; presentació de les mateixes als patrons, amb un terme per a estudiar-les; vaga, si no són acceptades; o bé acceptades, amb vaga o sense, amb transacció per ambdues parts. Quart període: Si s'ha conseguit el triomf, mal sigui limitat, sense lluita, el sindicat té una temporada de poixança, els associats arriben a ésser fins un 95 % de tots els del ram o ofici; si el triomf s'aconsegueix amb lluita, no tarda a venir una baixa, que's fa més sensible cada dia; si la lluita ha sigut desastrosa, el sindicat resta en quadre. En qualsevol dels casos ha passat ja aquell període d'activitat de que parlàvem. Comença el de passivitat, que sabeu fins quan durarà! Els afiliats no volen cansar-se més, per ara i tant, si és que han perdut; en cada un dels homes que'ls dirigien hi veuen un traïdor i fugen dels rengles sindicals com d'un lloc empestat.

Podia esperar-se altra cosa? No, francament. El període de formació del sindicat, la formació seva, no ha sigut precedit ni seguit d'una llarga i sàvia preparació. No s'ha educat als homes per a que fossin conscients dels seus deures i drets, i més que un sindicat, s'ha creat una ficció, una ombra de sindicat. Els homes, més que associar-se, s'uniren, s'intel·ligenciaren per a fer unes demandes concretes, algunes vegades sense entendre ben bé tot

l'alcanç d'aquelles millores que demanaven. S'han despertat en el seu cervell dos sentiments: un de desig de millorament, un d'odi o principi d'odi al burgès, per a llançar-lo a la lluita, comptant molt poc, sense tenir quasi res previst, quan tot o quasi tot estava no més que embastat.

Jo tinc la certesa, som molts que tenim la certesa, que amb la meitat de les energies que s'han gastat i malgastat durant trenta anys, empleades d'una manera més encertada i racional, s'hauria aconseguit triple o quadruple de ço que s'ha conseguit en pro dels treballadors. Al pas que anem, seràn precisos trenta anys més per arribar al fi aconseguit avui pels treballadors d'altres països d'Europa. Ja sé que se m'objectarà el mateix que deia jo, que se'm dirà que'm contradic, ja que he parlat de temperaments i caràcter; que el nostre treballador és individualista, desconfiat, quelcom egoista; sí, tot això és veritat i jo he sigut dels primers de dir-ho amb sinceritat. Però, per això mateix repetim que precisa educar-lo societatàriament fer de cada home un convençut del sindicalisme, no un instrument cec o inconscient que als primers contratemps abandona el seu lloc.

Es que hi ha algú que cregui pot fer-se res de profit, sense una educació previa que faciliti la consecució d'una disciplina concient i entenimentada?

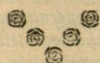
Una disciplina com cal per a una actuació llarga i profitosa, no s'improvitza, s'ha de fer per mitjà de l'educació. Una disciplina filla del foc del moment o de la pressió del moment, és un instrument sense cap valor: tant poc ha costat de fabricar, tant poc costarà de destruir; s'aguanta damunt de bases tan febles que durarà ço que duri la causa que l'ha determinat.

Doncs tot això no s'aconseguirà mai amb la forma amb que funcionen els sindicats avui. S'aconseguiran, certament, millores fragmentàries, però cada una d'elles costarà infinitat de sacrificis.

La Cooperativa Mutual Catalana

— Pont de la Parra, 5 —

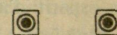
vos invita a la seva obra «Social, humana i constructiva», en la qual obtindreu: Millorament en la qualitat i preus dels articles, absoluta garantia de llurs pesos i mesures, benefici reemborsable sobre el consum anyal, contribuint al sosteniment d'Escoles Catalanes i altres fins patriòtiques — Demaneu Estatuts a l'Hostatge Social —

Ho sé perfectament que amb la forma defectuosa amb que funcionen els sindicats s'han aconseguit totes les millores del nostre proletariat. Però, als que pensàveu fer aquesta objecció, us he dit previament que l'aconseguit amb trenta anys de sacrificis s'hauria aconseguit amb la meitat, de fer-se amb altres mètodes. Ademés hauria sigut més estable. Gran nombre de lluites no han respost al propòsit de conquerir nous drets, sino de rehabilitar-ne de perduts, puix la burgesia s'aprofita de la feblesa i descuit dels sindicats per a anar llimant i limitant els èxits lograts pels seus obrers. Tinguessin enfront associacions fortes, associats convençuts dels seus deures i drets, jamai, jamai farien ço que ara fan!

Què precisa, doncs, fer? Canviar radicalment tots els procediments. Ho hem dit i ho repetim: educar als homes, en primer lloc, per a fer-ne bons societaris, militants conscients de l'exèrcit batallador del treball; montar els sindicats amb bastiments nous; crear interessos; fer del sindicat, no un lloc amb punts de vista limitats, sinó pensant que el sindicat ha d'ésser la casa de l'obrer, l'instrument de la seva lliberació. Pensar, sobre tot, que la lliberació del proletariat no consisteix solament en guanyar més i treballar menys, sinó que ha d'ésser integral, humana, molt humana.

PERE CASALS

La nostra premsa

A «El Socialista»

EL diari de Madrid *El Socialista*, en el número del 16 d'Agost, publicà un article titolat «El pequeño Nacionalismo y el Socialismo», en que d'una manera evident es veu que no ha pogut sostreure's a l'ambient que's respira a Madrid, contrari als nostres ideals nacionalistes.

Generalment, *El Socialista* ens té acostumat a veure en les seves planes treballs ben orientats; tracta les qüestions amb altesa de mires, però quan s'endinsa en les qüestions que a Catalunya atanyen, hem notat que'l guia un gran desconeixement dels nostres ideals nacionalistes. Treu a colació el tòpic gastat de SEPARATISTES, com ho faria qualsevol gasetiller de *El Imparcial*.

Se lamenta *El Socialista* perquè els nacionalistes catalans, diu ell, realitzem «la labor SOSPECHOSA y poco recomendable de atraer el socialismo catalán a las filas nacionalistas». Si els que escriuen *El Socialista* entenguessin, com nosaltres entenem i proclamem, que'l Nacionalisme es la forma més perfecta de la llibertat política dels pobles, no trobarien *sospechosa* la nostra tasca, i encara la trobaràn menys *sospechosa* quan capeixin els d'allà dalt que els nacionalistes adherits a l'Unió Catalanista proclamem ben alt que, si en l'ordre polític som nacionalistes, en l'ordre econòmic admetem que la forma més perfecta de la llibertat dels pobles és el Socialisme.

Diu *El Socialista*: «Tampoco encontramos

en el nacionalismo catalán una autoridad democrática, progresiva, bastante grande para permitirse hacer un llamamiento a fuerzas tan intensas y legítimamente progresivas y democráticas como las fuerzas sociales son.»

L'autoritat democràtica i progressiva, entenem que no la concedeixen els homes, sinó que resideix en el si dels ideals que proclamen. Entre nacionalistes catalans fa molts anys que és doctrina acceptada *el dret a la vida de tots els homes*. Fa poc, hem incorporat al nostre programa *la nacionalització de la terra* i volem socialitzar totes les accions administratives i que tot esforç humà esmerçat a la producció percebeixi el producte íntegre del seu treball; no volem viure reclosos a Catalunya; volem aquesta nostra Pàtria estimada, ben expansiva i agermanada amb tots els pobles de la terra per a combatre tots els imperialismes i totes les tiranies; amb aquests ideals seguirem realitzant el nostre apostolat, segurs de que laborem per a emancipar al nostre poble de totes les tiranies polítiques i econòmiques.

Causes que avui no volem esbrinar han fet que'l partit socialista a Catalunya no gaudís de un plé desenrotlló; actualment un nucli social nombrós, sense reserves mentals que puguin ésser sospitosos a ningú, per sentiments depurats al gresol de la raó i de la justícia, han proclamat ideals que poden incorporar-se al sentit humà, per al contingut de les doctrines socialistes. Aquí, a la nostra terra, la nostra raça és de sentit lliberal, però un esperit d'independència domina als individus. Això fa que estem poc disposats a sotmetre'ns a imposicions estranyes; tenim confiança en nosaltres mateixos, sense sotmetre'ns a ningú, volem ésser nosaltres els que havem de resoldre els nostres problemes; la nostra característica és la independència; som gelosos de les nostres coses.

L'organització social de Catalunya amb sos nuclis socials ben determinats, és ben diferent d'altres terres; aquí els petits propietaris, els arrendadors de terres, els petits industrials, els petits comerciants, sumats aquests nuclis socials, és molt possible que fossin iguals o en major nombre que'ls simplement obrers; hi ha una gran diferència entre laborar sobre multituds que tenen solidaritzats els interessos econòmics representats pel salari, o haver de laborar sobre individus que si be estan tant o més explotats que'ls assalariats, en son gojosos de ço que ells en diuen la seva independència.

Els ideals socialistes hi guanyarien molt si els homes que escriuen *El Socialista*, quan se tracta de qüestions de Catalunya, ho encomanessin a persones ben documentades que coneguessin a fons els nostres problemes interns. L'apostolat realitzat pels nacionalistes, si no ha convertit a molts perquè acceptessin les doctrines socialistes, ha fet molts simpatitzants, i aquests simpatitzants se dolien de veure com són tractats els nostres problemes interns. Ja volíem cridar l'atenció d'aquella redacció quan se debatia la Mancomunitat catalana; avui demanem que, al menys, abans de publicar res que afecti a Catalunya, que ho encomanin a persones competents, que ja n'hi ha en les rengleres dels militants del Socialisme espanyol.

(De Renovació de Tarragona).

El clam lliberador de l'Armènia

En la pulcra i notable revista La Nova Catalunya, de l'Havana, hi trobem una traducció del manifest que el «Comité central del partit armenià S. D. Hentchakista» ha dirigit a l'opinió pública del món civilitzat. Dit manifest, que és un clam lliberador de la sacrificada nació armeniana, volem ajudar a divulgar-lo entre els nacionalistes catalans. Per això i pel profunde sentit nacionalista que enclou, en publiquem els principals fragments : : : : :

L'Armènia, damunt de la qual pesa el jou barbre dels turcs amb l'assentiment de l'Europa, ha devingut actualment el teatre de la guerra russo-turca, participant de la sort de Polònia i de Bèlgica. Però, mentre'l món enter tingué ocasió de comprendre la situació de Bèlgica martre, l'Armènia sangüejanta romàn, encara, ignorada i abandonada.

El vell perseguidor dels cristians, sentint-se lliure i irresponsable, tot d'una, ha recomençat els grans degollaments de 1894-96. Nostres informacions particulars ho testimonien.

La declaració oficial de les potències aliades, feta el 24 de maig, que feia personalment responsable a la Sublim Porta i sos representants, de totes les degollades d'Armènia, confirma oficialment la situació crítica de que parlem. Més, nosaltres, bo i remerciant als aliats son bell geste, creiem que aquesta declaració no exercirà pas l'influència esperada damunt el cruelíssim governament qui, ja en temps normal, menyspreua l'opinió pública del món civilitzat i les menaces que ara l'una, ara l'altra, les potències li anaven fent.

Els degollaments monstruosos que devasten avui l'Armènia, malgrat la declaració, no tindràn fi per ara. *La nació armeniana qui, des dels temps pre-històrics fins avui, ha sabut conservar sa existència i sa individualitat nacional, està exposada al gran mal secular.*

El partit armenià S. D. Hentchakista, pre-

nent en consideració aquest cas, en nom de l'humanitat i de la justícia, *apel·la a l'opinió pública del món civilitzat i als estats neutres, per a detenir, mitjansant un esforç comú, les grapes que assassin a una nació històrica.*

Dintre aquesta gegantina lluita de nacions, són nombrosos els petits estats organitzats, que, després de deu mesos de guerra, encara no han comprès el crim comès contra la civilització, la justícia i la pau del món. La nació armeniana, al contrari, des del primer moment tingué la gosadia de fer causa comú amb els aliats. Fou un espectacle èpic i digne de tots els elogis, veure una nació més de sis segles martiritzada, oblidar ses rancúnies contra l'Europa i preparar a sacrificar-se, amb les armes a les mans, per la causa de la civilització.

Més de 130,000 soldats i voluntaris armenis lluiten sots les ensenyes russes contra les armades alemanyes i turques.

La simpatia pràctica i espontània de l'Armènia a favor dels aliats, serà, no hi ha dubte, apreciada i recompensada per ells a l'endemà de la victòria certa, donant una solució a la qüestió armeniana, *solució que deu haver d'ésser necessàriament conforme als vots, a les aspiracions de la pròpia nació armeniana.*

La qüestió armeniana és un dels principals factors de la qüestió d'Orient. La solució, és la condició, *sine qua non*, del restabliment d'una pau durable. L'Europa ha fet ja, en aquest sentit, belles promeses i accions solemnnials. Durant la guerra balcànica, el partit armenià S. D. Hentchakista, pel mitjà de sos apellaments i de ses obres, remembrà la necessitat i la oportunitat de tal solució. Més, l'oposició d'una part de les potències, i l'indiferència de l'altra, impedí la realització.

Al Congrés de la pau de demà, l'Armènia ferida, més amb el cap ben alt, vindrà a reclamar sos drets històrics. Estem segurs que els aliats, victoriosos, prenent en consideració la necessitat de resoldre la qüestió armeniana en el sentit indicat per nosaltres, desitjaràn arranjar definitivament aquesta disortada qüestió, a l'objecte d'evitar a les generacions futures noves complicacions.

El partit armenià S. D. Hentchakista, que fou el primer partit revolucionari a Armènia, que organitzà i dirigí els moviments insurreccionals de Lassom, de Zeiton, de Constantinoble i d'altres localitats, se creu ésser el fidel interpretador dels vots unànims de la nació armeniana, al demanar l'autonomia de l'Armènia, sots la protecció de les potències aliades.

COM VIU L' OBRER

♦ ♦ A BARCELONA ♦ ♦

El número extraordinari que tractant aquest tema prepara LA NACIÓ, serà importantíssim. Prestigioses personalitats de la nostra col·lectivitat política, tractaran de la qüestió en els seus aspectes més interessants i necessaris per a exposar, amb tota lleialtat, el miracle del viure del nostre proletariat. Aquest número, que serà extraordinari, també, per les seves condicions materials, constarà de 16 planes, a dugues tintes i il·lustrat pel més popular i consagrat dibuixant català. En el text, que serà notabilíssim, fins ara, s'han senyalat per a ésser-hi tractats especialment, els següents temes:

Aspecte general.—Els jornals en relació amb les subsistències.—L'habitatge obrer.—Higiene Industrial.—Cooperativisme.—El treball de la dona.—L'ensenyament dels fills dels proletaris.—El vici flamenquista.—L'obrer malalt.—L'explotació de l'infància.—L'obrer invàlid.

AL VOL

L'onze de Setembre cal rememorar-lo cada any, perquè a mesura que el temps passa i els aconteixements nacionals i internacionals van fent més extensa l'experiència que's va formant a la consciència nacional i individual, s'erigeix, cada cop més, en principi fonamental l'assoliment d'una força nacional potent i incontestable que dugui els pobles al màxim grau de llur afirmació, per a així obtenir acció de col·laboració a la vida universal.

Els pobles que, per les circumstàncies que s'han estat objecte de degeneració i que han estat després esperonats per activitats regeneradores que'ls empenyen a renàixer, a ésser, mal guiats per l'estat inferior i parcial de llur consciència, se senten moguts a la protesta i a la rebel·lió deslliuradora; més se desenten massa de reconcentrar-se en ells mateixos, d'esmerçar un gran esforç en enrobustir-se i perfeccionar-se i d'exemplar llur consciència incorporant-hi els principis generals que fan avançar l'humanitat i, sobre tot, aquelles noves veritats que defineixen la patria com afirmació integral de vida i de llibertat per a totes les persones d'un poble i com a desenrotlló complet de tots els elements que són l'ambient natural i social del poble.

Els pobles decadents ho desatenen tot, menys la memòria del passat, l'història, i en llur mandra biològica, per a actuar, renàixer i crear, prescindint de la vida nova que exigeix llarguíssima i pacient actuació, sempre fructuosa, i es llancen a les rebel·lions violentes, purament reflexes i impremeditades, per a fer reviure una afirmació nacional que ha estat a l'història, amb la brillantor que's vulgui, però que a l'instant que's pretén imposar-la és només que la resurrecció d'un còs nacional mort.

I passa sempre que, rebel·lant-se només que per una ideologia morta, les violències no triomfen, són vençudes, i a nou augment de la pressió augmenta la decadència nacional i fa perdurable l'esclavatge dels pobles.

Així ha passat a Catalunya. Els que per a assolir lliberacions de la patria donaren acció i vida mereixen ésser rememorats i honorats per les generacions posteriors a ells, perquè, nostres o estrangers, encertats o errats, tots els homes que's donen a les lliberacions reviu per ells mateixos a la posteritat; així com els opressors, sien d'on sien, i hagin determinat malvestats o benefets, sempre incidentals i además aparents, han d'ésser condemnats i sotmesos a totes les severitats dels descendents. Per això, tot i regoneixent cassos i graus en les nostres generacions avantpassades, hem de fer que revisqui en nosaltres, glorificant-lo, el record dels que's rebel·laren i oferiren el sacrifici de llur vida per a lliberar la patria i determinar un mer fet de lliberació al món. De lliberacions particularitzades no n'hi han; totes, totes, són universals; poden ésser localitzadament, individuals, municipals, nacionals, de la mena que's vulgui; totes, però, són de transcendència universal, són lliberacions per al món.

Més si per aitals raons és un deure rendir homenatge als avantpassats nostres que vessaren llur sang per Catalunya, cal que estudiem ben bé els fets de totes menes, pertanyents a les rebel·lions realitzades per Catalunya, i, fent-ho, veurem el gros erro al preferir la violència a la paciència, toçuda i llarga acció de refer Catalunya, de llevar-li tota decadència, de recatalanitzar-la integralment, de fer-la reviure plena de consciència d'ella mateixa i de la realitat de la vida internacional, per a assolir, amb tota seguretat i fortitut per als catalans, totes les qualitats necessàries per a viure, intervenir i influir en la vida de tots els pobles de la terra.

L'onze de Setembre de 1714 ens ha de recordar, com altres dates tràgiques de la nostra història, que lluitar per la patria vol dir fer-nos aptes per a lluitar civilment en el món; i, sobre tot, ens ha de fer avinentesa de que la rebel·lió espiritual és força més difícil, necessita més esforç i més patriotisme i més qualitats individuals i col·lectives que la rebel·lió de la força. La primera exigeix consciència plena, normal, i és constructiva amb definitat; la segona és inconscient, avorrible. Només és acceptable la força defensiva.

De com és—de debò—l'espiritualitat dels imperis centro-europeus ne dona fè, indiscutible, l'horrorós carnatge que els turcs fan a l'Armènia.

L'Armènia, el dolç país de les boniques llegendes, que ompla d'apacibles somnis l'imaginació, la consciència de les mainades; el país catòlic, malgrat inacabables sacrificis de sang, sempre subjecte a la bàrbara decadència dels mahometans de l'extrem orient europeu, és la víctima immolada a través dels anys, i avui, malgrat de la guerra europea, lloc on els turcs desfoguen tots els rencors i mala sang que la lluita dels Dardanel·ls els causa.

LA NACIÓ acusa a Europa de no haver posat, des de fa molt temps, terme a aqueix patir d'un poble esclau de la tirania de la força. Tots els Estats han pecat. Alguns hi han fet qualche cosa en favor dels armenis; més, ha estat tant repoc, que ni val la pena de parlar-ne.

Més, ara que els Estats d'Europa tots volen aparèixer davant de la consciència humana, que al cap d'avall temen, com a justs i bons, com a emparadors i lliberadors de víctimes, cal demanar-se què fa la catòlica Àustria, que no obliga a Turquia a no ésser cruel amb els armenis, i què fa l'Alemanya, que vol posar ordre al món, amb la seva civilització de *schutzmann*, que no mostra com és d'ordenadora i lliberadora, obligant als Joves Turcs a emmotllar-se en les normes alemanyes, que són, segons el Canciller, tant dolces, tant justes i tant humanes.

Val la pena que Europa conegui com són els imperis teutònics, més pels armenis que's degollen a diari, que per les frases fetes, fredes i buides del Canciller alemany.

Un telegrama ha dit que el mestre Vives està escrivint una òpera expressament per a la Graziella Paretto.

Suposant que la nova sia certa, s'ha de dir que el mestre Vives faria més ben fet en escriure una obra musical per a Catalunya; i, atenent-nos només que a l'aspecte artístic, seria força millor que escrivís música que no fos una obra obligada de soprano lleugera. L'art, tant a l'un cas com a l'altre, hi guanyaria. Ara només hi guanyaràn els avantatges econòmics. No se n'ha d'ésser partidari d'aqueix concepte, que consent que la patria s'abandoni i l'art s'abandoni, per a atendre les necessitats de la vida o, més ben dit, les desviacions espirituals de la riquesa individualista.

Tant per al que cava la terra, com per a l'artista, com per al savi, el primer de tots els deures és la patria, o sia la col·lectivitat a que's pertany, que és la societat de la que per naturalesa se n'és element.

I no sols el mestre Vives, sinó quasi tots els homes representatius de la nostra Catalunya, els deures patriòtics els deixen en darrer terme, malgrat que ells protestin seguidament de llur catalanitat, més els fets els delaten com a gens catalans.

Pitjor per a ells! Tampoc són grans homes!...

L'actuació obrera

ELS obrers paletes de Manresa, que tenien feta la demanda de 0,25 pessetes d'augment en els jornals, han vist atesa aquella demanda per part dels seus patrons.

Amb motiu del conflicte de Reus, s'ha enviat a Madrid i dirigit al ministre de la Governació el següent telegrama:

«Societat obrers boters de Barcelona protesta atropell com a ciutadans Reus, demostrant ineptitud primera autoritat «provincial», per procedir, a llargues distàncies, arranament vaga. — Barcelona, 1 Setembre 1915.»

Els obrers fideuers se queixen de que en alguna fàbrica de pastes per a sopa i en determinades seccions se doni treball a les dones, essent això en perjudici dels obrers de l'esmentat ofici.

Per acord pres en la reunió que, amb assistència de diversos delegats de l'Art Fabril, s'ha celebrat darrerament, tot seguit se portarà a cap una intensa i activa campanya de propaganda social encaminada a la reorganització de la Federació La Constància, procurant que s'associïn totes les obreres de l'art textil.

Hem rebut la nota oficiosa que la Comissió ue vaga de Reus ha publicat, detallant els darrers incidents esdevinguts amb motiu del conflicte social d'aquella ciutat. L'esmentada nota oficiosa va encaminada a desvirtuar les informacions tendencioses que certa premsa ha publicat. Si nosaltres no la publiquem, és degut a la manca d'espai i además, també, a que el seu contingut s'avy del tot amb el que's detallava en la correspondència darrera del nostre amic Marià Roca.

Per a tractar de la vaga de Reus i la conveniència de prestar apoi a aquells obrers, els ciutadans i aprestadors de Barcelona celebraren un miting en el «Cine Montaña» el passat diumenge al matí.

Tots els oradors varen defensar l'actitud digníssima dels companys de Reus, acordant no pendre cap decisió en concret fins que els vaguistes reusencs sol·licitin la solidaritat moral dels obrers barcelonins. Hi assistí una gran gentada.

El miting que la societat d'obers flequers «La Espiga» celebrà el passat diumenge a la nit, per a donar compte als seus associats de l'èxit que han assolit els treballs encaminats a que sigui un fet, en absolut, el descans dominical, es vegé extremadament concorregut.

Hi parlaren els obrers Foix, Suñé, Torrens, Caralt, Guillanto i López, presidint en Joan Blanch.

Tots ells posaren de manifest la necessitat de no defallir en la campanya societatària que s'han emprès, recalcant les males condicions en que en moltes fleques se treballa i advocant per a poguer lograr, així, les justes millores qual petició està en projecte.

Treballadors:

Per a no afavorir l'iniqua acció de la burgesia de Reus i no mancar als vostres deures de solidaritat, no aneu a cercar feina en aquella població. La dignitat obrera així ho aconsella

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General

Els conflictes socials

El de Reus

ELS empresonaments efectuats quan fou decretada la vaga general, quedaren sense efecte el dimecres de la setmana passada. Aquesta lliberació era cosa indispen-sable, tota vegada que cap dels individus als quals comprenia havia comès el més lleu delictu. A pesar d'això, a la classe patronal no se li sentia gaire bé que s'efectués. I és que els burgesos volen ser tant «legalistes», que quan se tracta d'afavorir els seus interessos, primer són aquests que la llibertat d'uns quants honrats fills del poble. Què se'ls en dona als patrons que a les llars obreres, on s'hi ha ensenyoriat la misèria, augmentin les penes, al veure que no hi acut el pare, el fill, el marit o el germà, per haver estat empresonat, si tot això són lirismes, i an ells el que'ls convé és triomfar, sigui com sigui?

Al dia següent d'haver estat lliberada la comissió de vaga, els obrers tipògrafs intentaren reanudar el treball, tota vegada que per a ells havia desaparegut la causa per la qual l'abandonaren, que no era altra que la de protestar d'aquell arbitrari empresonament; però, a instància de la mateixa comissió de vaga, desistiren de llur propòsit.

Des d'aleshores i fins a l'hora present, no s'ha fet ni cap més empresonament ni s'ha reemprès el treball en cap indústria; tot segueix paralitzat, no funcionant, com ja diguérem, més que el comerç de venda al detall, alguns carros de transports i el molí de farines, on hi treballen esquirols.

**

En una reunió celebrada, el passat divendres, per les parts bel·ligerants, al Centre Industrial i Mercantil, se convingué en concedir un terme de cinc dies per a que obrers i patrons d'un mateix ofici poguessin arranjar ses diferències.

S'han celebrat diferents entrevistes, i, encara que el resultat de les mateixes quan escrivim aquestes ratlles no'l sabem, hi ha el pressentiment de que no s'arribarà a un acord, ja que la majoria de gremis han presentat als obrers noves reglamentacions de treball.

Pel que's veu, a Reus ja han passat aquells temps en que els obrers feien reclamacions als patrons per a millorar les condicions de treball. Ara s'han invertit els termes: avui són els patrons els que, per a reanudar el treball als seus tallers, volen que els operaris els facin concessions.

Només hi ha una variant i és la de que els patrons no ho fan—la bona gent!—amb cap mala intenció, sinó en benefici dels mateixos treballadors i per a facilitar la solució de l'actual conflicte; car els perjudicis que amb ell s'ocasionen a la població en general són considerables, i, atenció això, se disposen a arranjar-lo d'una vegada, no acceptant les modestes peticions de la classe obrera i formulant-ne ells de noves.

D'aquesta faicó obra la classe patronal reusenca, emparada per la força del maïser.

**

La titànica lluita que sosté la classe treballadora d'aquesta ciutat, s'ha dit una i cent voltes que és un moviment polític. Hora és ja de que diguem quelcom sobre aital afirmació.

L'origen del conflicte — conegut ja dels que llegixen nostres correspondències — és, sense cap mena de dubte, una qüestió econòmica; les complicacions que han sobrevingut, tant el boicot com el locaut, són conseqüència natural del mateix. Per què, doncs, entocudir-se en que és una qüestió política?

El que hi ha, i d'això no'n tenen pas la culpa els obrers, és que uns elements polítics, els quals

durant un quart de segle han vingut exercint el govern de la ciutat, no s'avenen a que el poble, cansat de sa mala administració i de sa política inconseqüent i xorca, els abandoni i dongui llurs sufragis a nous elements composts de gent jove, curulla d'entusiasmes, d'abnegació i d'amor a la ciutat; no poden conformar-se a veure's reduïts a l'impotència els que un dia no molt llunyà digueren que el que no fos dels seus tindria d'emigrar de Reus, i això ha fet que dits polítics fracassats introduïssin la política en aquest conflicte entre el capital i el treball, posant-se, des dels seus orgues en la premsa, incondicionalment al costat de la classe treballadora per a que aquesta, el dia de demà, en recompensa, els otorgui llurs sufragis.

Però d'això a titllar el conflicte de lluita política hi ha molta diferència.

Que l'actitut adoptada per aquells polítics que un dia llançaren la seva gent contra uns pacífics ciutadans que, en ús del seu perfecte dret, volien ballar nostra dansa nacional a la via pública, previa autorització de les autoritats, és indigna i mereixedora de que el poble els tihi en cara tota mena d'impropis. Conforme.

Que a la classe obrera se li han presentat varies ocasions per a solucionar el conflicte honrosament, que tal com s'han posat avui les coses difícilment se li tornaran a presentar, donant lloc, això, a mal pensar i creure que aquells elements polítics hi han intervingut amb l'intent de fer perdurar el conflicte amb vistes a les eleccions municipals? També conforme.

Però, també hem de reconèixer que en altres ocasions ha sigut la classe patronal l'interessada en que'l conflicte perdurés, doncs, per poc interès que hagués tingut en arranjar-lo, faria ja mesos que ho estaria.

Per tant, si erros han comès els obrers, al no acceptar aquelles fórmules d'arranjament, culpa tenen el patrons de que el conflicte perduri.

MARIÁN ROCA

Reus 8 Setembre 1915.

NOVES

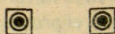
AVUI fa un any que, atenent a la sol·licitut feta per la Junta Permanent i entitats barcelonines d'Unió Catalanista, l'Ajuntament traslladà, al lloc que avui ocupa, l'estatua del darrer Conseller en cap, en Rafel de Casanova, encara que tenint el monument caràcter interí. Amb tot i haver-se votat la quantitat necessària i resolt tots els tràmits pertinents per a dur la cosa a terme, no s'ha pogut encara realitzar.

Degudament autoritzats per la Junta Permanent de l'Unió, podem assegurar, car ella ha fet les gestions necessàries, que no s'ha oblidat l'assumpte, el qual, degut a haver-se encarregat la part escultòrica a un dels més eminents artistes de nostra terra, no ha pogut quedar llest, encara, per malaltia de l'artista qui, malgrat tot, ja té llesta una de les figures del relleu que ornarà el sòcol, cosa que fa esperar serà en breu un fet l'anhel dels catalanistes de veure honorablement perpetuada la memoria de qui defensà tant heroicament les llibertats de Catalunya.

**

Diu el Diari de Sabadell:

«Hem rebut un avis anunciant una reunió que es deu celebrar aquest vespre al Cafè Ibèric per a la constitució a Sabadell d'una Joventut que

RENAIXEMENT

El número de demà conté el següent sumari:

Els vencedors.—Esguards, per Maig.—*La primera escola tècnica de la Mancomunitat*, per M. Rossell i Vilà.—*Insuperable antiguitat de Madrid*, per J. Miret i Sans.—*De la nostra vida econòmica*, per F. Rossell.—*El valor de l'impressionisme* (continuació), per Feliu Elías.—*Noticiari.*

defensi les noves orientacions de l'Unió Catalanista».

**

Avui, dissabte, a les set del matí, serà portada a l'estatua d'En Rafel de Casanova una corona de grans dimensions, ofrena d'un estol de catalans d'Iquique (Xile) que, per subscripció entre ells i tal com feren l'any passat, l'han costejada.

**

Per a contribuir més eficaçment a la divulgació dels ideals cooperatistes, el nostre bon amic i col·laborador de LA NACIÓ en J. Grant i Sala s'ofereix a donar conferències, converses i quants detalls puguin interessar a les entitats adherides a l'Unió Catalanista i a les obreres en general. Dirigir-se a la *Cooperativa Mutual Catalana* per escrit, o personalment tots els dimecres i dissabtes de deu a dotze de la nit.

**

Les «Escoles del Districte Sisé», anuncien que queda oberta la matrícula per a la provisió d'alguna plaça vagant en algun dels graus en que estan dividides. Per ésser limitat el nombre d'alumnes que hi poden concórrer, és menester que l'inscripció es faci amb temps. Se donen tota mena de detalls en el local de les «Escoles» (Carme, 107, 2.^{on}), de 9 a 12 i de 3 a 6.

**

La Joventut Catalanista Els Nétts dels Almogàvers prega a tots els catalans que assisteixin a l'acte patriòtic que tindrà lloc, demà, diumenge, a les deu del matí, en el Fossar de les Moreres, amb motiu de descobrir una làpida commemorativa de nostres gestes històriques de 1714, baix l'inscripció de «Als martres anònims de 1714», qual projecte ha portat a la realització aquesta Joventut.

**

LA NACIÓ i *Renaixement* portaran, avui, a l'estatua del Conseller en Cap, En Rafel de Casanova, una corona, remembrant, així, la trista data d'avui fa 201 anys, en la qual definitivament ens foren arrabacades les nostres darreres llibertats.

**

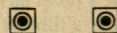
Després d'una breu estada entre nosaltres, ha retornat a Santiago de Cuba el nostre bon amic i acèrrim nacionalista, En Josep Rovira i Rovira a qui desitjem força prosperitat en la lliure terra de Cuba.

**

El «Casal Nacionalista Martinenc» celebrarà, en commemoració de l'onze de setembre de l'any 1714, una funció teatral patriòtica, que tindrà lloc avui, dissabte, a les 9 de la vetlla, representant-se el moròleg «Mestre Olguier» i el drama en 3 actes «Un qüefe de la Coronela».

**

El Casal Catalanista del Districte IV i la Joventut «La Coronela», avui, dia 11, portaran la seva ofrena a l'estatua d'En Rafel de Casanova.

CORRESPONDENCIA

I. G.—Manlleu: Des del proper número ens ho empendrem de ferm.—A. G.—Buenos Aires: Agraim vostre encoratjament. Estem convençuts que Catalunya necessita entusiastes com vós.—V. S. i B.—Ciutat: Realment és molt escabros.—D. C. i V.—Ciutat: No volem tractar aquest tema, amb tot i regoneixer que teniu raó.—S. R.—Ciutat: No va.—F. de P. V.—Ciutat: Al rebre el seu article, ja teníem compaginat el present número.

• • LA NACIÓ • •

EDICIÓ DEL COMITE DE PREMSA

:: DE LA UNIÓN CATALANISTA ::

BibliABONAMENTunicació
i Hemeroteca General

1 pesseta trimestre — Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB «RENAIXEMENT»

2'50 pessetes trimestre — Estranger: 4 pessetes

Imp. Josep Sabadell i C.^a, S. en C.—Mallorca, 257 bis

COMITÉ DE PREMSA DE LA UNIÓN CATALANISTA

Nombre actual d'abonats a
RENAIXEMENT i LA NACIÓ

1021

Nombre de sotscrits a la cooperació de 50 ptes.

93